“Gündemimiz **Anadolu girişimcisinin değişen yüzünü** yansıtıyor”

Türkiye’nin birinci ligdeki ülkeler arasında yer alması, Türkiye’nin bölgesinde cazibe merkezi haline gelmesiyle yakından alakalıdır. Bu çerçevede ekonomi, dış politika için öncelikli alan olmalıdır. **Dün bölgesine güvenlik ve istikrar ihraç eden Türkiye, artık bölgesine refah ihraç etmeye başlamalıdır.** Bölge ülkelerinde girişimci orta sınıfın yükselmesinin yolu, bizim iş adamlarımızla kuracakları ortaklıklar vasıtasıyla olacaktır.

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
TOBB Başkanı
Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları (Eurochambres) Başkan Yardımcısı
baskanlik@tobb.org.tr

Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafyadaki önemini, özellikle de dışarıda nasıl bir görüntüsü olduğunu ilk defa, 2003 yılında gittiğim Bağdat'ta fark ettim. Dönemin Irak Ticaret ve Sanayi Bakanı bana "Türkiye bir sanayi devidir" dedi. "Türkiye'yi bölgenin ekonomi devi haline getiren, büyük şirketleridir" diye de altını çizdi. Gururlandım. Türkiye'de son yirmi yılda nelerin değiştiğinin daha bir farkına vardım. Bir cazibe merkezi olarak ülkemizin gücünü algıladım.

Türkiye'nin yurt dışından nasıl göründüğü, Türk iş dünyası için son derece önemlidir. Zira bu coğrafyada iş yapmanın ön koşulu, yabancı ülke yönetimlerinin size kapıları açıyor olmasıdır. Ülkeniz ne kadar itibarlı ve güçlüyse, müteşebbislerinizin önündeki kapılar da o kadar kolay açılmaktadır.

Türkiye ekonomisinin bölgesel bir güce dönüşümüne bakınca, 1980 öncesi ve sonrası diye iki farklı dönem tespiti yapmamız gerekiyor. 1980 öncesinde, Anadolu girişimcisi diye bir olgudan bile bahsetmek zordu. O zamanlarda sanayi faaliyetleri genelde, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana gibi birkaç merkezde toplanmış, dışa kapalı, ithal ikameci bir yapıya sahipti. Anadolu girişimcisi ise ya ticaretten ya da müteahhitlikten para kazanmaya çalışırdı.

1980 sonrasında rahmetli Özal'ın getirdiği vizyonla hızlı bir dışa açılma ve rekabeti öğrenme süreci başladı. Üstelik bunu hem siyasi hem ekonomik açıdan oldukça istikrarsız bir ortam içinde başardık. Bu dönemde sanayi ülkenin dört bir tarafına yayıldı. Gaziantep, Kayseri, Konya, Denizli, Manisa, Eskişehir, Balıkesir gibi yeni yükselen sanayi merkezlerimiz yeşerdi. Nerdeyse her ilimizde en az bir iki organize sanayi bölgesi, yatırım merkezleri haline gelmeye başladı.

1980'de Türkiye'de sadece on iki Organize Sanayi Bölgesi (OSB) vardı. Bugünse 200'e yakın OSB yatırımcılarla dolmuş durumda. Tüm Anadolu'da 1980'de sadece bin kadar kayıtlı ihracatçı firma vardı, toplam ihracatımız ise 3 milyar dolar düzeyindeydi. Bugünse ülkemizin her tarafında, 47 binden fazla kayıtlı ihracatçımız 200'den fazla ülkeye ihracat yapıyor.

Elbette bu dönüşümü anlamaya çalışırken, 2001 krizinin de son derece önemli bir diğer dönüm noktası olduğunun farkında olmamız gerekiyor. 2001 sonrasındaki dönemde, Gümrük Birliği'nin işlevsel hale gelmesi, AB perspektifinin güçlenmesi ve makroekonomik istikrarın sağlanması, Anadolu girişimcisi için dünyanın kapılarını yeniden, bu sefer farklı biçimde açtı. AB pazarında kendine güvenini sağlayan girişimcimiz, çok sayıda yeni pazarda varlıklarını göstermeye ve pekiştirmeye başladılar.

Bugün artık Anadolu'nun dört bir tarafında kaliteli üretim yapan, en iyi teknolojiyi kullanma arayışı içinde olan, nitelikli insan kaynaklarına sahip olmaya çalışan, dünyayla kuvvetli bağlantıları olan bir girişimci tabanımız var. Bu girişimci tabanı sayesinde Anadolu şehirlerinin çehresi de değişmeye başladı. Bu şehirlerimizdeki yaşam kalitesi hızla yükseliyor. Ülkemizin neredeyse her yerinde, sosyal hayatı zenginleştiren alışveriş merkezlerinin hızla yayılmasına tanık oluyoruz. Beyaz yakalı çalışanları ve orta sınıfın yaşam kalitesini destekleyen şehir altyapıları hızla gelişiyor, Anadolu'da internet kullanımı artıyor, havayolları seferleri yaygınlaşıyor, restoranların sayısı artıyor, iyi eğitim vermeye çalışan özel okullar, üniversiteler, hastaneler hızla gelişiyor. Kısacası Anadolu girişimcisi, Anadolu'nun çehresini değiştiriyor, tarihini yeniden yazıyor. Anadolu girişimcilerinin yurt dışındaki iş yapma biçimleri de hızla değişiyor. Komisyonculara mal satmakla ihracat yapmayı öğrenen firmalarımız, artık yabancı pazarlarda yerleşik hale gelmeye başlıyorlar. Müttehitlerimizin yakın coğrafyanın neredeyse tamamında önemli yatırımları, makine parkları bulunuyor. Sanayici ve tüccarımız da, üretim ve pazarlama ağlarını bu coğrafyaya genişletiyorlar. Yeri geldiğinde fabrika açıyorlar, yeri geldiğinde temsilcilik açıyorlar ya da yabancı oyuncularla stratejik ortaklıklar kurma yoluna giriyorlar. Bu dediklerimi artık sadece İstanbul'daki büyük şirketlerimiz değil, Anadolu'daki binlerce KOBİ'miz de yapıyor.

Eskiden Almanya'da, İngiltere'de, ABD'deki girişimcilerimizin başarı hikâyelerini duyardık. Bugün ise, onların yanında, Irak'tan Suriye'ye, Arnavutluk'tan Filistin'e, Etiyopya'dan Nijerya'ya, aklınıza gelebilecek her yerde Anadolu'nun bağrından kopup bu ülkelere giden, para kazanmaya çalışan girişimciler görüyorsunuz. Bu çok müthiş bir başarı hikâyesidir.

TOBB Başkanı olarak ben de bu süreci elimden geldiğince desteklemeye çalışıyorum. Bölgemize ve dünyaya yayılan Türk girişimcisinin sesi olmaya, onların hedeflerini desteklemeye gayret gösteriyorum. Anadolu'daki dönüşümü dikkatli ve iyi okumaya çalışıyorum, TOBB'un gündemini de göreve geldiğim 2001'den bu yana, buna paralel biçimde dönüştürmeye özen gösterdim.

Aslına bakarsanız, bizim gündemimiz de Anadolu girişimcisinin değişen yüzünü yansıtıyor. Haftada en az iki-üç farklı Anadolu şehrine gidiyorum. Yaptığımıza dışarıdan bakanlar "ekonomi diplomasisi" diyorlar. Adı ne olursa olsun, TOBB olarak Anadolu girişimcisinin sesini duyurmaya, ekonomimizi dünyanın en büyük on ekonomisinden biri haline getirmeye çalışıyoruz. Küresel piyasalardaki iş örgütlerinde söz sahibi olmaya çalışmamız da bu yüzdendir. TOBB, dünyanın her tarafına yayılmış geniş bir uluslararası temsil ağı içindedir. TOBB, dünya çapında özel sektörün temsil edildiği tüm kurumların yönetiminde yer almaktadır.

Açıktır ki, Türkiye'nin birinci ligdeki ülkeler arasında yer alması, Türkiye'nin bölgesinde cazibe merkezi haline gelmesiyle yakından alakalıdır. Bu çerçevede ekonomi, dış politika için öncelikli alan olmalıdır. Dün bölgesine güvenlik ve istikrar ihraç eden Türkiye, artık bölgesine refah ihraç etmeye başlamalıdır. Bölge ülkelerinde girişimci orta sınıfın yükselmesinin yolu, bizim iş adamlarımızla kuracakları ortaklıklar vasıtasıyla olacaktır. Girişimci orta sınıf ile dönüşen Türkiye, bölge ülkelerinde de istikrarın inşa edilmesine katkıda bulunacaktır. İş dünyamızın getireceği sinerji, orta vadede çevremizde son derece sağlam bir güvenlik ağı inşa edecektir.